

Кредитнитѣ дружества въ България.

I.

Общи положения по кредита.

Паричниятъ капиталъ, носящъ лихва, сир. капиталътъ, който описва движение, познато подъ формулата

$$P - P + n, ^1)$$

се предлага днесъ у насъ:

A. Въ неорганизованата му форма —

Отъ лихваритѣ въ селата и отъ частнитѣ банкерски кжци въ градоветѣ; и

B. Въ организираната му форма —

1. Отъ държавнитѣ кредитни институти: а) Българската Народна Банка и б) Българската Земледѣлска Банка и
2. Отъ частнитѣ дружества: а) акционерни, б) заемо-спестовни и в) сдружавания съ ограничена или неограничена отговорность.

Прѣдставителъ на *неорганизирания* кредитъ е така наречения „лихварски капиталъ“. Той се срѣща въ всички по-ранни стѣпени на развитие у всички народи и намира широко приложение въ нѣдрата на народнитѣ маси. Характернитѣ му черти сж: 1. чрѣзмѣрно високъ ръстъ на лихвата (%), 2. заемътъ се сключва обикновено за късъ срокъ, наприм. година, когато пвкъ често ступанскитѣ интереси на заемоприемателя, споредъ характерътъ на прѣдприятието, изискватъ, щото сключениятъ отъ него заемъ да бжде дългосроченъ и 3. длъжникътъ като не може по този вече мотивъ да устои на поетото задължение, принуденъ е да подновява заема на условия още по-тежки отъ първитѣ, — знае се, въчитѣ на лихваря отъ свободенъ кон-

¹⁾ Даденитѣ въ заемъ пари (P) се повърщатъ отъ заемоприемателя обратно на заемотателя, придружени съ лихвата (P + n), кждѣто P е главницата, а n — лихвата.